

แบบบันทึกองค์ความรู้

๑. ชื่อความรู้ การขับเคลื่อนหมู่บ้านสารสนเทศต้นแบบเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตบ้านปางถ้ำ
๒. ชื่อเจ้าของความรู้ นายสุพจน์ จันตะมะ ตำแหน่ง นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ สังกัด สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง
๓. หมวดองค์ความรู้ที่บ่งชี้ องค์ความรู้หมวดเทคนิคการขับเคลื่อนหมู่บ้านสารสนเทศต้นแบบเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต
๔. ที่มาและเป้าหมายของการจัดการความรู้

กรมการพัฒนาชุมชน กำหนดดำเนินการพัฒนาหมู่บ้านต้นแบบการจัดการสารสนเทศเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต เป็นตัวชี้วัดตามแผนยุทธศาสตร์กรมการพัฒนาชุมชน โดยกำหนดเป้าหมายดำเนินงานอำเภอละ ๑ หมู่บ้าน โดยให้บูรณาการรวมกับการจัดทำข้อมูลสารสนเทศเพื่อพัฒนาระดับหมู่บ้าน/ตำบล) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพระบบข้อมูลสารสนเทศชุมชนส่งเสริมการใช้ประโยชน์และการให้บริการข้อมูลสารสนเทศในงานพัฒนาชุมชน สนับสนุนให้ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ใช้ประโยชน์ในการวางแผน และบริหารการพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บ้านปางถ้ำ หมู่ที่ ๓ ตำบลวังทอง อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง เป็นหมู่บ้านที่ได้รับคัดเลือกให้เป็นหมู่บ้านสารสนเทศต้นแบบเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับจังหวัด ปี ๒๕๕๘ เนื่องจากมีความพร้อมในด้านบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ สถานที่ ตลอดจนเป็นศูนย์รวมแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ของหมู่บ้าน กรมที่เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน อีกหนึ่งกิจกรรมที่ขับเคลื่อน คือ การนำข้อมูลสารสนเทศของหมู่บ้านมาวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาของหมู่บ้าน เพื่อจัดทำแผนการพัฒนาหมู่บ้าน โดยการจัดเวทีสรุปบทเรียน ซึ่งมีคณะกรรมการศูนย์สารสนเทศ ผู้นำชุมชน และประชาชนในหมู่บ้าน ได้พูดคุยแลกเปลี่ยน โดยมีเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนสร้างความเข้าใจ แนวทางการดำเนินกิจกรรมการจัดการความรู้

๕. วิธีการ/ขั้นตอนการจัดการความรู้

๑. ประชุมสร้างความเข้าใจร่วมกันกับหมู่บ้าน
๒. แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน
๓. กำหนดความต้องการร่วมกัน
๔. ร่วมกันจัดทำข้อมูลสารสนเทศ
๕. เผยแพร่และบำรุงรักษา

องค์ประกอบ

- ๑) ข้อมูลของชุมชน
- ๒) ระบบข้อมูล
- ๔) ผู้นำชุมชน และประชาชน
- ๕) ภาควิชาการ/หน่วยงานพัฒนา เกษตร กศน. สาธารณสุข อบต.

๖. ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

๑. ใช้ IT ในการจัดระบบข้อมูล ออกแบบระบบข้อมูล จัดการสารสนเทศ วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล ประมวลผล จัดเก็บองค์ความรู้ ออกแบบการแสดงผล
๒. ใช้เว็บไซต์ในการสื่อสาร ส่งเสริมการตลาด สร้างเครือข่ายการเรียนรู้ ค้นหาข้อมูลสร้างกระบวนการเรียนรู้
๓. ผู้นำชุมชน ส่งเสริมและพัฒนาผู้นำชุมชน ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ โดยเฉพาะเยาวชนรุ่นใหม่ หน่วยงานภาคี การพัฒนา สถาบันการศึกษา สนับสนุนด้านเทคโนโลยีและร่วมออกแบบการทำงานเพื่อขับเคลื่อนกิจกรรม หมู่บ้านสารสนเทศต้นแบบ
๔. ทีมงาน สร้างทีมงาน ให้สามารถบูรณาการร่วมกันได้ในทุกระดับ ทั้งจังหวัด อำเภอ ตำบล หมู่บ้าน
๕. การวิเคราะห์ แยกแยะ สังเคราะห์ จัดหมวดหมู่ข้อมูล จัดทำองค์ความรู้ ออกแบบการแสดงผล ทำให้เข้าใจง่าย เรียนรู้ง่าย และเกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดี
๖. หาดูจุดเด่นของหมู่บ้าน ที่สามารถนำไปใช้พัฒนาหมู่บ้านหรือแก้ไขปัญหาคุณภาพชีวิตของคนในหมู่บ้าน โดยนำข้อมูลสารสนเทศของหมู่บ้าน ไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ๕ ด้าน ดังนี้
 ๑. สารสนเทศเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน
 ๒. สารสนเทศเพื่อการพัฒนาอาชีพ (การผลิต การตลาด การจัดการ)
 ๓. สารสนเทศเพื่อจัดการทุนของชุมชน (ทุนที่เป็นเงินและทุนที่ไม่ใช่เงิน)
 ๔. สารสนเทศเพื่อการจัดการชุมชน (สร้างภูมิคุ้มกัน)
 ๕. สารสนเทศเพื่อฟื้นฟูคุณภาพชีวิตหลังภัยพิบัติ

ส่วนสรุป

- ๑) หมู่บ้านเกิดความภาคภูมิใจ ยอมรับและใช้ประโยชน์ของสารสนเทศในการพัฒนาคุณภาพชีวิต นำไปสู่การบำรุงรักษา การมีส่วนร่วม การสร้างกระบวนการเรียนรู้สู่ความเข้มแข็งของชุมชนร่วมกัน
- ๒) หมู่บ้านตระหนักถึงความสำคัญของข้อมูล ที่สามารถนำมาพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนได้
- ๓) หมู่บ้านสามารถบริหารจัดการตนเองแก้ไขปัญหาในชีวิตประจำวันได้
- ๔) ข้อมูลที่ได้สามารถส่งต่อให้กับหน่วยงานอื่นเพื่อใช้ในการวางแผนพัฒนาหมู่บ้านต่อไป